

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf. III. 30.155/2013/7. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Balogh Zoltán (ügyvéd címe) ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - a Miskolci 10. számú Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kárpáti Zoltán ügyvéd, ügyvédi iroda címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen 39 452 880 Ft kártérítés és járulékai megfizetése iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 2013. január 4. napján kelt 23.G.40.143/2010/78. számú ítélete ellen a felperes részéről 81. sorszám alatt előterjesztett, 82. és 84. sorszám alatt kiegészített fellebbezés alapján folyamatban lévő másodfokú eljárásban az alulírott napon - tárgyalás mellőzésével, tanácsulésen - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja, kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 (tizenöt) napon belül 3 211 073 (hárommillió-kétszáztizennegyezer-hetvenhárom) Ft-ot, és ezen összegnek 2009. szeptember 01. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát.

A felperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét 924 000 (kilencszázhuszonnégyszer) Ft-ra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét helyben hagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - az illetékhatalóság külön felhívására - 1 344 000 (egymillió-háromszáznegyvennégyezer) Ft állam által előlegezett fellebbezési-eljárási illetéket, az alperest pedig 256 000 (kétszázötvenhatezer) Ft állam által előlegezett fellebbezési-eljárási illeték megfizetésére kötelezi.

Kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az alperesnek 317 500 (háromszáztizennégyezer-ötszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az A. Korlátolt Felelősségű Társaság (Cg..., címe) tagjai a peres felek voltak, 2005. május 1. napjáig a társaságban való részesedésük aránya 50-50% volt. 2005. május 1. napjáig önálló cégjegyzési joggal ők voltak a társaság ügyvezetői is, ettől az időponttól egyedüli ügyvezetője az alperes lett.

A peres felek között 2005. május 1. napján a felperes 3 500 000 Ft értékű üzletrészenek felosztásából keletkezett 880 000 Ft névértékű üzletrészre adásvételi szerződés jött létre, az alperes ezen üzletrészt 5 000 000 Ft vételáron vásárolta meg. A felperes tulajdonában visszamaradt 2 620 000 Ft névértékű üzletrész újabb felosztását követően 870 000 Ft névértékű üzletrészre ugyanezen a napon a felek opciós szerződést kötöttek, melyben az alperes 2007. május 30. napjáig vételi jogot szerzett a felperes üzletrészenek megvásárlására, az opciós joggal azonban a későbbiekben nem élt.

Az A. Kft-nek a H. Kft-ben meglévő 4 460 000 Ft névértékű, 9 000 000 Ft nyilvántartási értékkel szereplő üzletrészt az alperes 2005. szeptember 12. napján a társaság képviselőjeként 10 000 000 Ft vételárért adta el az A. Kft. könyvelőjének, N.I.-nének. A tárgyévi osztalékhoz való jogot az alperes nem kötötte ki. A társaság taggyűlése az üzletrész átruházásához hozzájárult, az elővásárlási jogosultak e jogukat nem gyakorolták. N.Iné az üzletrészt 2006. december 1. napján kelt két üzletrész adásvételi szerződéssel részben K.P., részben a K. Korlátolt Felelősségű Társaság (Cg..., címe) részére összesen 26 600 000 Ft vételárért értékesítette.

Az A. Kft. és a B. Zártkörűen Működő Részvénytársaság (Cg..., címe) között hosszú évekre visszamenő üzleti kapcsolat állt fenn. Az A. Kft. hetente 20 000 000 - 50 000 000 Ft közötti értékekben vágósertést szállított a BH. Rt.-nek.

A megrendelő 2005. évben fizetési kötelezettsége biztosítékaként váltót bocsátott ki az A. Kft. felé. 2005. év őszén az alperes, mint az A. Kft. képviselője szerződést kötött az A.F.-zal az általa a B. Rt. felé kibocsátott számlák egy részének faktorálására. Az A. Kft. 2005. július 20. és 2005. november 16. napja között összesen 433 264 805 Ft vételárért szállított élő állatot a BH. Rt. részére. A számlák egy részét az A.F.-zal sikeresen faktoráltatta.

A BH. Rt. 2005. november 29. napján csődvédelmet kért, a csődeljárás megindításával egyidejűleg fizetéseit beszüntette. A faktorcég visszakövetelési jogát az A. Kft-vel szemben érvényesítette.

Az A.Kft. 2006. január 27. napján a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróságnál fizetési meghagyás kibocsátását kérte, ellentmondás (majd áttétel) után a Heves Megyei Bíróság 2006. június 2. napján kelt és 2006. július 6. napján jogerőre emelkedett ítéletével a BH. Rt.-t 433 264 805 Ft és járulékai megfizetésére kötelezte.

A jogerős ítélet alapján indított végrehajtás eredménytelen volt. A BH. Rt. csődeljárása eredményre nem vezetett, 2006. november 16-i kezdő időponttal felszámolás alá került. A felszámolási eljárás során az A. Kft. hitelezői követelése kiegyenlítésére vagyonfedezet nem állt rendelkezésre. A felszámolási eljárás befejezését követően a BH. Zrt-t 2012. január 13. napjával a cégjegyzékből törölték.

Az A. Kft. - a tagok kérelmére - 2006. január 17. napjától csődeljárás alá került. A csődeljárás megszüntetését követően a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság a 9.Fpk.05-

2007-.../2. számú végzésével 2007. december 3. napján megállapította a társaság fizetéseképtelenségét és a felszámolását elrendelte. A felszámolás kezdő időpontja 2008. január 1. napja.

A felszámoló által előterjesztett egyszerűsített felszámolás elrendelése iránti kérelem szerint az eljárás során határidőn belül az APEH ...- Regionális Igazgatósága, a BA. Zrt., ... Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala jelentett be hitelezői igényt összesen 9 411 878 Ft összegben, valamint a felszámoló az ... Bank Zrt. részére, 47 673 Ft összeg tekintetében behajthatatlansági nyilatkozatot adott ki. Így az eljárás során összesen 9 459 551 Ft összegű hitelezői igényt jelentettek be.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság a 2009. június 16. napján kelt és 2009. július 9. napján jogerőre emelkedett 9.Fpk.05-2007/.../10. számú végzésével elrendelte az eljárás egyszerűsített befejezését, és az adós gazdálkodó szervezetet jogutód nélkül megszüntette. A végzés alapján a cégbíróság az A. Kft-t a cégjegyzékből 2009. szeptember 1. napi hatállyal törölte.

A felperes a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bírósághoz 2010. május 13. napján benyújtott keresetlevelében az alperest kártérítés jogcímén 39 452 880 Ft és ennek 2006. december 1. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata és perköltség megfizetésére kérte kötelezni. A kereseti kérelmét a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXIV. törvény (rég. Gt.) 29. § (1) és (4) bekezdésére és a Ptk. 339. és 355. §-ára alapította.

Előadta, hogy az alperes nem a társaság érdekeinek megfelelően járt el, megsértette a vagyonkezelői kötelezettségét, amikor áron alul értékesítette az A. Kft-nek a H. Kft-ben meglévő üzletrészét. A 2005. évre járó jelentős mértékű osztaléktól is elesett az A. Kft. Mindezekből eredően a felperes kártérítési igénye az A. Kft-nek okozott kár arányos, a felperes üzletrészének arányában álló 38,5%, azaz 8 123 500 Ft.

A felperes állítása szerint az alperes által képviselt A. Kft. a nélkül szállított több mint 400 000 000 Ft értékű árut a BH. Zrt-nek, hogy a szerződés teljesítésének biztosítékairól, a vételár megfelelő fedezetéről és a megrendelő fizetőképességéről meggyőződött volna.

Az alperes az ügyletek megkötése és teljesítése során az ügyvezetői tisztséget betöltő személytől elvárható fokozott gondosságot akkor tanúsította volna, ha a szerződéseknél megfelelő biztosítékokat követelt volna, vagy leállította volna a részteljesítéseket, abban az esetben a vevő később bekövetkezett fizetéseképtelensége ellenére sem következett volna be az A. Kft-t érintő káresemény, vagy az nagyságrendekkel kisebb lett volna. Tisztában kellett lennie az alperesnek azzal is, hogy kötelességszegő magatartásával az A. kft. kintlévősége folyamatosan halmozódik, ezáltal az általa vezetett társaság saját tőkéjét veszélyezteti és csökkenti.

A felperes álláspontja szerint a 217 000 000 Ft vagyonszereséget nem kizárólag a BH. Zrt. okozta, hanem jogellenes magatartásával - legalább 50 %-ban - az alperes.

Az alperes magatartásával okozati összefüggésben az A. Kft-t ért kár 108 500 000 Ft, a felperes ennek a kárnak az arányos részére: 41 772 500 Ft-ra tart igényt, ebből levonva a 25 %-os mértékű forrásadót, kereseti kérelme mindösszesen 39 452 880 Ft kártérítés megfizetésére irányult.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy 2005. május 1. napjától a cégnél nagyságrendben, a tevékenységi körben, az ügyfélkörben és a szerződési rendszerében nem történt változás. Az A. Kft. létét meghatározó változást a BH. Rt. előre nem látható

csődbejelentése, fizetéseképtelensége okozta. Az üzletrész értékesítését az indokolta, hogy hosszú távon az A. kft. a H. Kft.-ben nem kívánt tag lenni és pénzügyi befektetőként viselkedni. 2005. szeptember 12. előtt az ügyvezetőnek, K.P.-nek ajánlotta megvételre az üzletrészt, ő azonban nem élt a vásárlási lehetőséggel, csakúgy, mint ahogy a felperes sem, akinek szintén felajánlotta az üzletrészt. Ezért értékesítette azt N.Iné részére, ez ellen a felperesnek kifogása nem volt. Vitatta, hogy a társaságnak kárt okozott volna.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül bruttó 1 651 000 Ft perköltséget.

A tényállást a fentiek szerint állapította meg, illetve elírásból eredően az rögzítette, hogy az üzletrészt a felperes kínálta fel eladásra K.P.-nek 2005 szeptemberében, valamint azt, hogy N.Iné az üzletrészt a következő év végén K.P. részére 27 700 000 Ft-os vételáron adta el. Szintén elírásból eredően a BH. Rt.-vel szembeni csődeljárás megindításának kezdő időpontjául 2009. november 29. napját jelölte meg.

Megállapította, hogy a N.Iné részére történt 2005. szeptember 12-i értékesítés során kikötött 10 000 000 Ft-os vételár nem tekinthető az üzletrész piaci értékének, mivel annak 2005. szeptember 12-i piaci értéke 33 000 000 Ft és 43 000 000 Ft közötti értéktartományban valószínűsíthető.

Rögzítette, hogy a felperes hűtlen kezelés gyanúja miatt tett feljelentést az alperessel szemben. A ... Megyei Rendőr-főkapitányság 2010. február 1. napján kelt határozatával a feljelentést - bűncselekmény gyanújának hiányában - elutasította, a felperes panaszát pedig a ... Megyei Főügyészség a 2010. március 9. napján kelt határozatával szintén elutasította.

Megállapította, hogy az A. Kft. 2006. évben veszítette el vagyonát, mivel az előző évi 237 440 000 Ft saját tőkéje lecsökkent 7 920 000 Ft-ra, ennek oka a 2006. évi - 229 520 000 Ft negatív mérleg szerinti eredmény. A vagyonvesztés alapvető oka a 217 000 000 Ft elszámolt értékvesztés, ami okozati összefüggésben áll a BH. Rt.-vel szembeni követelésállományának értékvesztésként történő leírásával.

Az elsőfokú bíróság ismertette N.Iné, K.P., P.T., P.A. (a BH. Rt. volt vezérigazgatója) tanúvallomásának lényegét. Elfogadta a kirendelt K.Iné igazságügyi könyvszakértő szakvéleményében foglaltakat, az A. Kft.-nek a H. Kft.-ben lévő üzletrésze 2005. szeptember 12-i értékének meghatározása kivételével. Ezen üzletrészre vonatkozóan dr. L.J.M. adó- és járulék-, könyvszakértő, pénzügyi tőkeszakértő szakvéleményét fogadta el. A felperesi kereseti kérelem elbírálásához felhívta a perbeli időszakban hatályban volt, a régi Gt. 29. §-ának (1), (3) és (4) bekezdésében foglaltakat.

Az alperes a felperes keresetösszege jogával összefüggésben azzal védekezett, hogy a régi Gt. 29. § (4) bekezdésének második mondatából egyértelműen következik az, hogy a kártérítési igényt a tag a társaság megszűnésekor felosztott vagyonból őt megillető részarányban érvényesítheti, és miután az A. jogutód nélküli megszűnésekor a felszámolási eljárást követően a tag részére felosztható vagyon nem maradt, a volt tag (felperes) a volt vezető tisztségviselővel (alperes) szemben kártérítési igényt nem érvényesíthet. Erre csak akkor lenne lehetőség, ha a megszűnt társaság után felosztható vagyon maradt volna, így a felperes kártérítési igényt nem jogosult előterjeszteni az alperessel szemben.

Az elsőfokú ítélet indokolása szerint a régi Gt. 29. §-ának (4) bekezdése alapján a vezető tisztségviselővel szemben abban az esetben is érvényesíthető kártérítési igény, ha a

társaság megszűnésekor nem maradt felosztott vagyon és a vezető tisztségviselő a tevékenységi körének gyakorlása során nem az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható fokozott gondosságot tanúsít, illetve nem a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján jár el. Ezért az elsőfokú bíróság vizsgálta azt, hogy fennállnak-e a kártérítési felelősség feltételei, az alperes jogellenes magatartással okozott-e kárt a társaságnak, ugyanakkor az általános elvárhatóság a gazdasági társaságokról szóló törvényben meghatározott, a vezető tisztségviselőkkal szemben támasztott fokozott gondosságot jelenti.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a perben nem nyert bizonyítást, hogy a kereset tárgyává tett ügyletkötések során az alperes nem a gazdasági társaság ügyvezetését betöltő személytől elvárható fokozott gondossággal, illetve nem a társaság érdekeinek elsődlegessége alapján járt volna el.

A társaságnak a H. Kft-ben meglévő üzletrésze értékesítésére jóval a piaci érték alatt került sor. Az üzletrész értékesítésére azonban a társaság gazdasági érdekeire tekintettel volt szükség, miután (a felperes által is elismerten) a bankhitel fedezete kivonásra került, ezt pótolni kellett. Szüksége volt a társaságnak a likviditás biztosításához tőkeösszegre, az üzletrész megvásárlásra K.P. nem tartott igényt, csakúgy, ahogyan a felperes sem. N.Iné tanúvallomásával igazolta azt, hogy azért 10 000 000 Ft-ot tudott teljesíteni, mert ennyi rendelkezésre álló pénze volt. Ez az összeg 3 000 000 Ft-tal meghaladta az üzletrész számított értékét. Ettől függetlenül a piaci értéket kell figyelembe venni, azonban tekintettel kell arra is lenni, hogy valójában mi az az összeg, amiért az üzletrész ténylegesen értékesíthető. Azt, hogy a tárgyévi osztalékhoz való jogot az alperes nem kötötte ki (miután arra N.Iné igényt tartott), felróható gondatlanságnak nem minősíthető.

K.P. pedig úgy nyilatkozott, hogy egy év elteltével azért vásárolta meg a perbeli üzletrészt háromszoros áron, mert akkorra már ennek az üzletrésznek a megszerzésével a cég többségi tulajdonosává válhatott, ez a körülmény számára megnövelte az üzletrész értékét. Az elsőfokú bíróság indokolása szerint tény, hogy az üzletrész piaci ár alatt történő értékesítése kárt okozott a társaságnak, azonban az üzletrész értékesítésnek megfelelő indokát adta az alperes, miszerint a pénzre a társaságnak szüksége volt, így az üzletrész értékesítéséről meghozott döntés többlet-tényállási elem hiányában jogellenesnek nem tekinthető.

A BH. Rt. felé történő szállításokkal összefüggésben megállapította, hogy nem terheli mulasztás az alperest amiatt, mert bankgaranciát nem kért, és a felperes is elismerte, hogy a korábbi időszakban sem kért sosem bankgaranciát. Az alperesnek a kockázat csökkentése érdekében váltókövetelésre volt lehetősége, ezzel a jogával élt is, a számlatartozás ki nem egyenlítése után haladéktalanul bírósághoz fordult, az ítélet alapján a végrehajtási eljárást is megindította.

Az alperes a legnagyobb gondosság és körültekintés mellett sem számíthatott arra, hogy a BH. Rt. fizetéseképtelenné válik, tekintettel a korábbi gazdasági kapcsolatokra és az egyéb előzményekre. A váratlanul bekövetkezett piaci helyzetre figyelemmel nem állítható az sem, hogy ésszerűtlen üzleti kockázatot vállalt, amikor a korábban megszokott biztosítékok mellett továbbra is teljesített szállítást az Rt. felé.

Nem mutatkozott indokoltnak az sem, hogy a társaság profilt váltson. A társaság veszteségét egyértelműen a BH. Rt. csődje okozta. A BH. Zrt. a 2005. október, november havi adatok elemzése alapján eladósodott, évek óta negatív eredménnyel zárt. Ennek ellenére a perbeli időpontot megelőzően nem merült fel adat a szerződéssel kapcsolatban

számlatartozásra, így az alperes joggal bízhatott abban, hogy a BH. Zrt. folyamatos tevékenysége biztosíthatja a további beszállítások ellenértékének kifizetését is.

Minderre figyelemmel nem vonható le olyan következtetés az alperes cselekménye kapcsán, hogy szándékosan vállalt volna a szokásos üzleti kockázat mértékét meghaladó kockázatot az élő állat beszállítása során. Nem állapítható meg, hogy szándékosan megszegte volna a kft. vagyonának kezelése vonatkozásában a rá irányadó jogszabályok szerinti kötelezettségét.

Az ítélet ellen a felperes jelentett be fellebbezést, amelyben kérte az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását, az alperes 20 000 000 Ft, és annak 2006. december 1. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamata, valamint részperkötség megfizetésére kötelezését.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság részben hiányosan, illetve tévesen állapította meg az ítéleti tényállást és téves jogkövetkeztetést vont le.

A felperes az elsőfokú eljárásban előterjesztett keresetét - a kártérítési főösszeg 20 000 000 Ft-ra történő leszállításától eltekintve -, annak tényállását, az összes jogi indokolásával együtt változatlanul fenntartotta.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság gyakorlatilag ítéleti tényállásának részévé tette a szakértői ténymegállapításokat, kivéve azt, hogy 2005. év után a H. Kft. tagjainak 15 000 000 Ft osztalék került ténylegesen kifizetésre. Ezzel a ténnyel kérte a megállapított tényállás kiegészítését.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a felperes tagadásával szemben tévesen fogadta el P.T. tanúvallomását abban a részében, hogy az alperes felajánlotta a felperes részére a H. Kft.-ben lévő üzletrész megvételét. Ennek a jogvita eldöntése szempontjából azonban nincs jelentősége, mert e tény bizonyítottsága esetén sem mentesülhet az alperes a felelősség alól, hiszen ez esetben a felperes osztozott volna az alperes jogellenes magatartásának eredményében. Az alperes nem megfelelően értékelte az üzletrész valódi piaci forgalmi értékét, amikor a névértékhez közeli eladási árat kötött ki, nem a társaság elsődleges érdekeire volt figyelemmel, amikor piaci áron alul adta el az üzletrészt bennfentes kereskedelmet megvalósítva, a szerződéses feltételek (az osztalékhoz való jog ki nem kötésekor is) meghatározásakor sem a társaság elsődleges érdekeit vette figyelembe.

Mindkét szerződő fél tudta, ismerte a H. Kft. gazdasági eredményeit, osztalék-fizetési gyakorlatát, ha pedig nem ismerte volna, akkor ezért mulasztotta el az ügyvezetőtől elvárható fokozott gondosság tanúsítását. Az eladási ár akkor lett volna reális, és akkor járt volna el az alperes az ügyvezetőtől elvárható fokozott gondossággal, ha az értékesítést például nyilvánosan hirdeti meg, pályázati kiírást készít.

Nem fogadható el az elsőfokú bíróság által elfogadott az az indok, hogy a társaságnak pénzre volt szüksége és jelen esetben a „többslet-tényállási elem” hiányzik.

A régi Gt. 29. §-ának (1) bekezdése szerinti „társaság érdekeinek elsődlegessége” azt indokolta volna, hogy az alperes reális - az üzletrész forgalmi értékéhez igazodó - áron adja el egy másik társaságban lévő részesedését, illetve kikösse az eladási év után járó osztalék-jogot.

Az elsőfokú bíróság tévesen hivatkozik szándékosságra, illetve a nyomozati iratokra, hiszen a polgári jogi kártérítési felelősség a jogellenesség és a felróhatóság fogalmát alkalmazza.

A felróható magatartás önmagában jogellenes. Téves az elsőfokú bíróságnak az az álláspontja is, hogy a Ptk. 339. §-a szerinti kártérítési felelősség kivételes lenne.

A felperes fenntartotta azt az alperesi magatartásokra tett előadását, amelyekkel okozati összefüggésben a társaság elvesztette a 2005. évi mérlege szerinti 237 440 000 Ft értékű saját tőkéjét. A BH. Zrt. részére történő szállításokkal összefüggésben előadta, hogy az alperes könnyelműen bízott a megrendelő fizetőképességében, amikor a váltókat és a faktorálást elegendő, illetve megfelelő biztosítékként kezelte, hiszen ezek a biztosítékok gyakorlatilag kvázi rövid lejáratú hitelszerződéseknek tekintendők. A faktoring csak akkor lehetett volna megfelelő biztosíték, ha a Ptk. 330. §-a szerinti kezesi felelősségét kizárta volna, egyébként - mint jelen esetben is - gyakorlatilag egy rövid tartalmú pénzkölcsönzést jelentett számlakövetelés megvásárlása ellenében.

Az alperes irracionális mértékű és ésszerűtlen kockázatot vállalt azzal, hogy a BH. Rt.-vel megkötött szerződések vonatkozásában nem gondoskodott a teljesítés megfelelő biztosítékáról, a vételár megfelelő fedezetéről (pl.: előtörlesztésről), és nem győződött meg a megrendelő tényleges, illetve hiteles fizetőképességéről. Az alperesnek észlelnie kellett volna a kedvezőtlenül megváltozott húsipari piaci helyzetet és/vagy további szerződéses biztosítékokat kellett volna kérnie, avagy a szállítások mennyiségét csökkentenie.

A Ptk. 339. §-a szerinti általános polgári jogi felelősséghez képest jelen esetben sokkal magasabb szintű elvárhatóságot kíván meg a társaság érdekeinek elsődlegessége az alperestől, aki a felelősség alól kimenteni magát nem tudta. Amennyiben alperes egy vezető tisztségviselőtől elvárt magasabb fokú elvárhatóság alapján járt volna el, úgy a társaság nem vesztette volna el sem a jegyzett tőkéjét, sem a fölötti vagyonát és nem került volna sor felszámolásra.

Nincs annak jelentősége, hogy az üzletrészt felajánlotta-e az alperes, vagy megvásárolta volna-e a felperes; hiszen azt kell vizsgálni, hogy úgy járt-e el, ahogyan az elvárható volt egy vezető tisztségviselőtől, ezzel a felperest nem ismerhette és nem ismerte el az értékesítés jogosságát és az alperes által megjelölt vételár megfelelőségét.

Az üzletrész értékesítése kapcsán a társaságot bizonyítottan 14 025 000 Ft kár érte, ezzel, valamint a BH. Zrt. részére történő szállításokkal összefüggésben felperes (mérlegelés alapján) összesen 20 000 000 Ft-ban jelölte meg a kártérítési igényét és ezen összegben kérte az alperest marasztalni.

A Pp. 81. § (2) bekezdése és az alapján, hogy az alperes tagadásával szemben indokolt volt a két szakértői bizonyítás, az alperest kérte a szakértői bizonyítással felmerült teljes költség megfizetésére kötelezni.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, és a felperes másodfokú perköltség viselésére kötelezését kérte. Vitatta az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának 10. oldal második bekezdésében foglaltakat, miszerint: „mindezek alapján tehát tény, hogy az üzletrész piaci ár alatt történő értékesítése kárt okozott a társaságnak, ...”. Ezzel összefüggésben hivatkozott az elsőfokú bíróságnak a dr. L.J.M. szakértő véleménye alapján tett megállapításaira, arra, hogy egy üzletrészért fizetett ár jelentősen eltérhet a becsült piaci ártól. Tekintettel kell lenni arra is, hogy valójában mi az az összeg, amiért az üzletrész ténylegesen értékesíthető, az ár kialakításában fontos lehet a felek tárgyalási pozíciója, motivációja, az ügylet konstrukciója, a fizetési feltételek, a járulékos tényezők, az ügylet egyedi jellemzői.

Hivatkozott arra, hogy az üzletrész értékesítésével összefüggésben a társaság sem tényleges kárt (damnum emergens) sem elmaradt hasznot (lucrum cessans) nem szenvedett. Az üzletrész értékesítése 1 000 000 Ft nyereség realizálását eredményezte 2005. évre, vagyis az értékesítés eredménye nem okozott vagyonszűkítést 2005-ben, sőt a tárgyévi eredményt 1 000 000 Ft értékben növelte. A reálisan elvárható haszon elmaradását lehet kártérítési igényként érvényesíteni, nem a remélt jövőbeni bevételek alapján kell az elmaradt haszon értékét megállapítani.

Ha a felperes által az üzletrész értékesítésével kapcsolatban hivatkozott kárt elmaradt haszonnak minősítjük, az jelen ügyben nem jelent mást, mint a forgalomban elérhető eladási árat. Az üzletrésznek ekkor ez volt az elérhető eladási ára, amelyet az is alátámaszt, hogy az elővásárlásra jogosultak e jogukkal nem éltek.

Álláspontja szerint a tényállás azzal történő kiegészítése, hogy a H. Kft. a 2005. év után a tulajdonosok részére 15 000 000 Ft osztalékot fizetett ki, nem változtatja meg a levonandó jogkövetkeztetést. Az osztalékhoz való joggal összefüggésben hivatkozott a régi Gt. 133. § (1) és a 141. § (1) bekezdésére, mely rendelkezésekből - álláspontja szerint - következik, hogy a tag az osztalékhoz való jogát nem tudja fenntartani az üzletrész átruházásakor.

Ezen túlmenően a dr. L.J.M. által készített szakértői véleményből az is kiderül, hogy az üzletrész adásvételének időpontjában a H. Kft. még nem volt a tárgyévben nyereséges. A BH. Rt.-vel kötött szállítási szerződéssel összefüggésben előadta, hogy évek óta a legnagyobb megrendelőjük volt, hasonló volumenben szállítottak részére, a fizetőképességével (készségével), hajlandóságával korábban semmilyen probléma nem volt.

A tanúként meghallgatott vezérigazgató is elmondta, hogy annál több biztosítékot, mint amennyit kialakultak, nem biztosítottak. A problémát nem az jelentette, hogy 300 000 000 Ft-ot meghaladó kintlévőségük volt, hanem az, hogy a BH. Rt. mindenféle előjel, előzmény nélkül, egyik napról a másikra - tulajdonosi döntés következtében - csődöt jelentett és fizetéseit beszüntette.

A felperes által hivatkozott a húsiipart érintő drasztikus változások 2006. évtől következtek be, amelynek első szele a BH. Rt. csődje volt. A BH. Rt. vezérigazgatója sem tudta, hogy másnapról csődöt kell jelentenie, és be kell szüntetni a fizetéseiket. Így az alperes sem láthatta előre a megváltozott piaci helyzetet, ügyvezetőként kártérítési felelősség nem terhelheti.

Alperes szerint a felperes fellebbezése a perköltség vonatkozásában is alaptalan, a felperes teljes egészében elvesztette az elsőfokú eljárásban, így a Pp. 81. § (2) bekezdése nem alkalmazható. Másodfokú perköltségét ügyvédi munkadíjban, 650 000 Ft + áfa összegben kérte megállapítani.

A felek tárgyalás tartására irányuló kérelmet nem terjesztettek elő, ezért az ítélet a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f.) pontja alapján az ügy érdemében tárgyaláson kívül határozott.

A fellebbezés részben alapos.

Az ítélet a elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a fentiekben pontosította, és kiegészíti azzal, hogy az alperes által képviselt A. Kft. eladó és Németh Istvánné vevő között 2005. szeptember 12. napján az üzletrész adásvételi szerződés úgy jött létre, hogy

az alperes halasztott fizetési lehetőséget biztosított a vevő részére, a vevő a vételárat 2005. december 1. napjáig volt köteles az eladó részére megfizetni. A felek megállapodtak abban is, hogy a tárgyévi osztalék kizárólag a vevőt illeti.

Németh Istvánné eladó és a K. Kft., valamint K.P. vevők között 2006. december 1. napján úgy jött létre az üzletrész adásvételi szerződés, hogy a vevők a vételár kifizetését 2006. december 31. napjáig vállalták, és abban állapodtak meg, hogy az üzletrészre eső 2006. évi teljes osztalék az eladót illeti.

A H. Kft. adott évre vonatkozó beszámolójának adatai szerint a taggyűlés által jóváhagyott osztalék 2004. évre 20 000 000 Ft, 2005. évre 15 000 000 Ft, 2006. évre szintén 15 000 000 Ft volt.

Az A. Kft. részére 2005. évben 2004. év után 6 666 667 Ft, N.Iné részére 2006. évben 2005. év után 5 000 000 Ft, szintén a részére 2007. évben 2006. év után 9 114 000 Ft osztalék került ténylegesen kifizetésre.

Az ítéltábla mellőzi annak megállapítását, hogy az alperes a felperesnek is felajánlotta azt, hogy a H. Kft.-ben lévő üzletrészt 10 000 000 Ft-ért vásárolja meg, a felperes azonban az ajánlatot nem fogadta el.

Az ítéltábla a tényállást a H. Kft. üzletrészeire vonatkozó adásvételi szerződések, valamint osztalék tekintetében pedig a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok, illetve K.Iné igazságügyi könyvszakértő szakvéleménye alapján egészítette ki.

Emellett (a felperesi fellebbezési érveléssel egyezően) nem találta bizonyítottnak azt a ténymegállapítást, hogy az alperes a felperesnek is felajánlotta az üzletrészt, aki az ajánlatot nem fogadta el. A felperes tagadásával szemben az alperes állítását ugyanis kizárólag P.T. nem ellentmondásmentes, és nem aggálytalan tanúvallomása támasztotta alá, N.Iné tanúként pedig csak azt adta elő, hogy az alperes elmondása szerint a felperes nem kívánta az üzletrészt megvásárolni, azonban az érték tekintetében egyik tanú sem tett értékelhető vallomást.

Ilyen körülmények között - a Pp. 164. § (1) bekezdésére figyelemmel - kétséget kizáróan az alperes nem bizonyította, hogy az üzletrészt a felperesnek felajánlotta megvételre.

Egyébként - a felperesi fellebbezési érveléssel egyezően - e körülménynek kiemelt jelentősége nincs, mivel amennyiben ez a tény bizonyítást nyer, az az alperes felelősség alóli mentesülését nem eredményezheti.

A tényállás részévé tette az ítéltábla azt is, hogy az A. Kft. „f.a.” felszámolási eljárásában mely hitelezők, összesen milyen összegben jelentettek be hitelezői igényt, illetve az ... Bank Zrt. milyen összegű hitelezői követelés tekintetében kérte a behajthatatlansági nyilatkozat kiadását. Tény, hogy sem a felperes fellebbezésében, sem az alperes fellebbezési ellenkérelmében bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, azonban a felperes már a keresetlevelében indítványozta, hogy a bíróság szerezzé be az A. Kft. felszámolási iratait.

Az elsőfokú bíróság - a felperes indítványának eleget téve - a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 9.Fpk.05-2007/... számú felszámolási iratait beszerezte. Az iratok alapján azonban nem volt megállapítható, hogy az ... Bank Zrt. milyen összegű követelés tekintetében élt hitelezői igénybejelentéssel, illetve kérte a behajthatatlansági nyilatkozat kiadását, ezért az ítéltábla az ezt igazoló okiratok beszerzése érdekében a felszámolót megkereste.

Az elsőfokú eljárás során az alperes védekezése kiterjedt arra is, hogy a régi Gt. 29. § (4) bekezdésének második mondatából egyértelműen következik az, miszerint kártérítési igényt a tag a társaság megszűnésekor felosztott vagyonból őt megillető részarányában érvényesítheti, és mivel a megszűnt társaság után felosztható vagyon nem maradt, így a felperes kártérítési igényt nem jogosult érvényesíteni az alperessel szemben.

Az elsőfokú bíróság alperesnek e védekezését abból kiindulva vetette el, hogy az alperes által kért értelmezés esetén felosztható vagyon hiányában nincs kárfelelősség, ez esetben pedig a felperes eszne az igényérvényesítés lehetőségétől.

Ezen túlmenően álláspontját azzal indokolta, hogy a régi Gt. 29. § (4) bekezdésének alkalmazása esetén a vezető tisztségviselő önálló károkozó jogalannyá válik és a felelősség feltételei vizsgálhatóak. (Az elsőfokú bíróság álláspontjával azonosan foglalt állást a Győri Ítéltábla Gf.IV.20.323/2007/3. számú ítéletével.)

Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság részéről helyesen felhívott, és a felperes által állított alperesi károkozó magatartás kifejtési időpontjára tekintettel, az akkor hatályban lévő, ezért jelen ügyben alkalmazandó régi Gt. 29. § (1), (3) és (4) bekezdéseit együttesen kell alkalmazni. A régi Gt. 29. § (1) bekezdése a vezető tisztségviselőnek a társasággal szembeni polgári jogi felelősségét szabályozza.

A Gt. 29. §-ának (3) bekezdése a társaság vezető tisztségviselőjének tevékenysége folytán harmadik (kívülálló) személyeknek okozott károkért való helytállási kötelezettségéről rendelkezik. Egységes a bírói gyakorlat (pl.: BDT 2008.1931.) abban, hogy ha a társaság valamely szerve működése során a társaság és a tagok belső jogviszonyában okozott joghátrányt valamely tagnak, ez a tag a társasági jog által biztosított speciális jogorvoslati formákat veheti igénybe. A szerződésen kívül okozott károk megtérítésére vonatkozó polgári jogi normákra csak akkor hivatkozhat, ha a társaság, illetve annak valamely szerve nem a társasági működés keretében, hanem azon kívül eljárva okozta kárát.

A felperes az alperessel, mint volt vezető tisztségviselővel szemben a társasági működés keretében kifejtett tevékenységre alapítottan érvényesít kártérítési igényt. A régi Gt. 29. § (1) és (3) bekezdésének egybevetéséből következik, hogy ha és amennyiben működő társaságról lenne szó, a kártérítési igény érvényesítésére a felperes nem, kizárólag a társaság lenne jogosult. Amennyiben működési kereten kívüli tevékenységről lenne szó, úgy az általános polgári jogi felelősségi szabályok alkalmazása mellett, a régi Gt. 29. § (4) bekezdésének alkalmazása nélkül kellett volna a felperes által érvényesített igényt elbírálni. Jelen esetben azonban a felperes által állított alperesi károkozó magatartásra figyelemmel a régi Gt. 29. § (4) bekezdése alapján vizsgálható az alperesi felelősség. Az ítéltábla álláspontja szerint nem hagyható figyelmen kívül az, hogy amennyiben a felperes állítása szerinti károkozó magatartások, a bekövetkezett kár, az okozati összefüggés igazolt; és az alperes a felelősség alól magát kimenteni nem tudja, úgy a kártérítés elsődlegesen a peres felek által tulajdonolt gazdasági társaságot illette (illette volna) meg.

A társaság jogutód nélküli megszűnése teremtette meg annak lehetőségét, hogy a régi Gt. 29. § (4) bekezdése alapján a felperes az alperessel szemben saját jogon, önállóan kártérítési követelést érvényesítsen. Amennyiben a társaság (fennállása és működése alatt, illetve jogutód nélküli megszűnése folytán történő törlése előtt) az alperessel szemben a

régi Gt. 29. § (1) bekezdése alapján kártérítési igényt érvényesített volna, akkor a társasági vagyon elsődlegesen a hitelezői igények kielégítését szolgálta volna.

Az ítéletábra álláspontja szerint a régi Gt. 29. § (4) bekezdésének nyelvtani értelmezéséből nem kizárólag az következik, hogy a korlátozás csupán a részesedés arányának megfelelő hányadra vonatkozó igényérvényesítési lehetőséget biztosítja, hanem azt is jelenti, hogy ténylegesen felosztott vagyonról, vagy amennyiben az állított károkozás folytán bekövetkezett kár figyelembevételre kerül, úgy annak számításba vételével felosztható vagyonról beszélhetünk.

Erre tekintettel nem lényegtelen az, hogy a megszűnés végelszámolással vagy felszámolással történt-e. Ha és amennyiben kizárólag az igényérvényesítésnek a részesedés arányára vonatkozó korlátozásáról lenne szó, a régi Gt. 29. § (4) bekezdése úgy rendelkezne, hogy a kártérítési igényt a tag (részvényes) korlátozott felelősségének arányában érvényesítheti.

Az ettől eltérő jogszabályi rendelkezésből tehát az következik, hogy a felosztott vagyon kifejezés nem hagyható figyelmen kívül. A régi Gt. 29. § (4) bekezdése úgynevezett felelősség-átviteli szabály, amely a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. § (1) bekezdése szerinti, a gazdálkodó szervezet vezetőinek a hitelezők felé fennálló felelősségével rokonítható. A tisztségviselő tevékenységéért elsődlegesen a társaság köteles helyt állni, amennyiben a társaságnak kárt okoz a vezető tisztségviselő, úgy elsődlegesen az ő helytállási kötelezettsége is a társaság felé áll fenn. Ebből eredően a tisztségviselő magánvagyonával történő helytállásra elsődlegesen a társaság felé köteles. A helytállást követően a társaság felelőssége a hitelezők felé áll (állt) fenn és csak ezt követően vizsgálható az, hogy a korlátozott felelősséggel rendelkező tag (részvényes) a társaság vagyonából kielégítést nyerhet-e. A társaság megszűnése után a volt vezető tisztségviselő magánvagyonával történő helytállási kötelezettsége a fentiek figyelembevételével vizsgálendő.

Az ügyvezetői felelősség alapjaira vonatkozó fenti megállapítások előrebocsátása után az ítéletábra a felelősség jogalapját külön-külön vizsgálta az üzletrész értékesítés, valamint a BH. Rt.-vel megkötött szerződés teljesítése tekintetében is.

Egyetértett a felperes érvelésével abban a részében, miszerint a felelősség a régi Gt. 29. §-a alapján vizsgálendő, és a Ptk. 339. §-a szerinti kártérítési felelősség tekintetében téves az elsőfokú bíróságnak az az álláspontja, hogy kivételes kártérítési felelősségről van szó, illetve az is, hogy kizárólag szándékos károkozó magatartás esetén állapítható meg a kártérítési felelősség fennállása (elsőfokú bíróság ítélete indokolása 11. oldal 5. és 13. oldal 4. bekezdése).

A társasági törvény a vezető tisztségviselőkkel szemben a társaság (jelen esetben a volt tag) által támasztható kártérítési igények tekintetében a polgári jogi felelősség általános szabályait rendeli alkalmazni.

A Ptk. 339. § (1) bekezdéséhez képest azonban szigorúbb szabályt állít fel azzal, hogy a vezető tisztségviselők felelősségénél nem az adott személlyel szembeni elvárhatóságot, vagy az általában elvárható magatartást, hanem kifejezetten az adott tisztséget betöltő személlyel szemben támasztott fokozottabb elvárhatóságot veszi alapul.

A BH. Zrt. felé történő szállítások fenntartása tekintetében az ítélet az elsőfokú bíróság álláspontját osztotta.

Az A. Kft. és a BH. Rt. több évre visszamenő üzleti kapcsolatban álltak. Hosszú évek során teljesítési problémák nem merültek fel, további biztosítékot a megrendelő sem az A. Kft-nek, sem más beszállítóknak nem biztosított, tulajdonosi döntés eredményeként a cég az egyik napról a másikra állt le, a csődeljárás kezdeményezésének előzménye nem volt, a későbbi húspiaci válság kiindulópontjának tekinthető a BH. Rt. által maga ellen kezdeményezett csődeljárás.

Tény, hogy a visszkeresettel igénybe vett faktorálás gyakorlatilag - a felperesi állásponttal egyezően - rövid tartalmú pénzkölcsönzést jelentett a számlakövetelés megvásárlása ellenében. Ennek ellenére - az elsőfokú bíróság álláspontjával egyezően - az alperes nem vállalt a szokásos üzleti kockázat mértékét meghaladó kockázatot, és ebben a tekintetben a gazdálkodó szervezet vagyonának kezelése során a rá irányadó jogszabályok szerinti kötelezettségét nem szegte meg. Még az alperestől elvárható fokozottabb gondossági kötelem mellett sem állapítható meg olyan - akár gondatlan, akár szándékos - mulasztás, amely a kártérítési felelősség alapjául szolgálna.

Osztotta azonban az ítélet az alperesi álláspontot a H. Kft-ben lévő üzletrész értékesítése során kifejtett alperesi magatartással kapcsolatban.

A felperesi érvelés helytálló abban a tekintetben is, hogy az alperes nem megfelelően értékelte az üzletrész valódi piaci-forgalmi értékét, piaci áron alul adta el az üzletrészt, és a szerződéses feltételek meghatározásakor sem a társaság elsődleges érdekeit vette figyelembe.

Tény, hogy a társaságnak a likviditás biztosításához tőkeösszegre volt szüksége, ez azonban a piaci érték alatti értékesítést önmagában nem indokolja, illetve a felelősség kimentő jellegére tekintettel nem elégséges annak alátámasztására, hogy az alperes úgy járt el, ahogy az ilyen tisztséget betöltő személyektől fokozott gondosság tanúsítása mellett elvárható.

Itt jegyzi meg az ítélet az alperesi fellebbezés (illetve az ítélet indokolása elleni csatlakozó fellebbezés) hiányában - a Pp. 253. § (3) bekezdésére figyelemmel - a másodfokú eljárásban irányadó volt az elsőfokú bíróságnak az az álláspontja, miszerint „az üzletrész piaci ár alatt történt értékesítése kárt okozott a társaságnak ... (ítélet indokolása 12. oldal 2. bekezdése)\".

Az elsőfokú bíróság az adásvételi szerződés értékelésénél figyelemmel volt arra, hogy az A. Kft. likviditásának biztosításához szüksége volt mobil pénzeszközre. Figyelemmel volt N.Inénak arra a vallomására, hogy kizárólag 10 000 000 Ft állt rendelkezésére, és hogy az osztalékra igényt tartott, figyelembe vette, hogy K.P. a szerződés megkötésekor az üzletrész megvásárlására még igényt nem tartott, a későbbiekben azonban fokozott érdekeltsége fűződött ahhoz, hogy N.I.-nétől az üzletrészt megvásárolja, hiszen ezáltal többségi tulajdonossá válhatott.

Ez azonban nem változtat azon, hogy alperes az üzletrész valódi piaci-forgalmi értékét nem vette figyelembe (illetve azt nem is kívánta meghatározni), emellett (ha bennfentes kereskedelmet nem is valósított meg) az értékesítés során nem a társaság érdekeinek elsődlegessége alapján járt el.

A bennfentes kereskedelem és piacbefolyásolás tilalmát a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény 200. §-a határozza meg, egyben a 201. §-a rögzíti a bennfentes kereskedelem, bennfentes személy, illetőleg a bennfentes információ fogalmát.

Jelen esetben a szerződés megkötése ezen tilalmazott magatartásba nem ütközött, azonban N.Iné, mint az A. Kft. könyvelője rendelkezett (rendelkezhetett) olyan információkkal, amelyek alapján meg tudta ítélni a H. Kft-ben lévő üzletrész értékét, tisztában volt a H. Kft. osztalékfizetési gyakorlatával is.

A 2010. szeptember 29. napján tartott tárgyaláson meghallgatott K.P. vallotta azt is, hogy a társasági szerződésben szabályozott kötelezettségét teljesítve ajánlotta fel számára az alperes 2005 augusztusában az üzletrész értékesítését, indokát nem közölte, és vételárat sem közölt, és erre azért nem került sor, mert akkor anyagi körülményei nem tették lehetővé a vásárlást. Ebből kiindulva különösebb jelentőséggel nem bír, hogy Koch Péter az elővásárlási jogát nem kívánta gyakorolni.

Nincs kiemelt jelentősége, de egyébként sem bizonyított, hogy az alperes a felperesnek - konkrét vételárat közölve - a vásárlási lehetőséget szintén felajánlotta volna.

N.Iné személye nem kizárólag ismeretei, az A. Kft-nek végzett könyvelési tevékenysége miatt értékelendő, hanem azért is, mivel személye nyilvánvalóan befolyásolta az elővásárlási jogosultakat, hiszen nem egy teljes mértékben kívülálló harmadik személy, hanem a társaság tagjai által ismert személy tekintetében kellett mérlegelniük azt, hogy elővásárlási jogukkal kívánnak-e élni.

Az osztalékkal kapcsolatos alperesi ellenkérelmet az ítéltábla aaptalannak találta. A régi Gt. 141. § (1) bekezdése nem zárja ki, hogy a szerződéses megállapodásban az üzletrész adásvételi szerződést kötő eladó és vevő megállapodjon abban, hogy a tárgyévra vonatkozó osztalékra való jogát az eladó fenntartja, vagy az a vevőt illeti meg, vagy arányosan (pl.: a tagsági viszony időtartamához igazodóan) megosztják a várt osztalékhoz való jogosultságot.

Ezt egyébként egyértelműen alátámasztja a Németh Istvánné által későbbiekben kötött két adásvételi szerződés is, hiszen 2006 decemberében a teljes évi osztalék iránti jogosultságát mindkét szerződésben fenntartotta.

A társaság érdekeinek elsődlegessége alapján semmilyen akadálya nem lett volna annak, hogy az alperes úgy kössön üzletrész adásvételi szerződést, hogy a teljes osztalékhoz való jogát a társaság részére fenntartja, figyelembe véve azt is, hogy a 2005. szeptember 12. napján megkötött szerződésben kikötött vételár megfizetésére 2005. december 1. napjáig fizetési haladékokat is biztosított a vevő részére.

Az elsőfokú bíróság helyes álláspontjával egyezően az üzletrész piaci ár alatt történt értékesítése kárt okozott a társaságnak, önmagában elégséges indokul pedig nem szolgál az, hogy a likviditás biztosításához felhasználható tőkére volt a társaságnak szüksége.

Annyiban nem osztotta az ítéltábla a felperes álláspontját, hogy pályázat vagy árverés útján kellett volna az üzletrészt értékesíteni, de egyetértett vele abban, hogy a nagyobb nyilvánosság biztosítása, az üzletrész értékének megfelelő megállapítása, a szerződéses feltételeknek a társaság elsődleges érdekeinek figyelembevételével történő meghatározása elengedhetetlen lett volna.

A tanúvallomások, illetőleg az elsőfokú bíróság indokolása alapján lényegében Németh Istvánné volt az, aki közölte, hogy kizárólag 10 000 000 Ft-ja van, és az üzletrészt csak úgy hajlandó megvásárolni, amennyiben az osztalékhoz való jogot is megkapja, de a vállalt

10 000 000 Ft-ot is kizárólag több mint 2,5 hónap múlva tudja teljesíteni. Ilyen körülmények között - az ítéltábla álláspontja szerint - a régi Gt. 29. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 339. § (1) bekezdése szerinti kötelezettségének az alperes nem tett eleget, azaz a kártérítési felelősség alól magát kimenteni nem tudta azzal, hogy bizonyította volna, hogy a társaság vezető tisztségviselőjétől elvárható fokozott gondossággal, a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján járt el.

A kárösszegezésének 14 025 000 Ft-ban történő meghatározásakor a felperes dr. L.J.M. szakértő szakvéleményéből a 43 000 000 Ft piaci értéket vette alapul. Ezzel szemben a szakértő 33 000 000 Ft és 43 000 000 Ft közötti értéktartományban valószínűsítette az üzletrész szerződéskori piaci értékét. Ennek figyelembevételével az ítéltábla 38 000 000 Ft-ot vett alapul.

A felperes a teljes piaci érték figyelembevételével határozta meg kárigényének összegezését, amellyel az ítéltábla szintén nem értett egyet.

Általános, a római jogból eredő jogelv: a *laesio enormis* tilalma, azaz annak tilalma, hogy a jogügyletnél az egyik félnek a tárgy értéke felét meghaladó károsodása következzen be. Ennek figyelembevételével az ítéltábla álláspontja szerint az alperes akkor járt volna el fokozott gondossággal, amennyiben legalább a forgalmi érték 60%-a, azaz 22 800 000 Ft vételár mellett értékesíti a kérdéses üzletrészt, valamint fenntartja az A. Kft-nek a 2005. év után 2006. évben fizetendő osztalékhoz való jogát.

Erre tekintettel az ítéltábla álláspontja szerint az üzletrész értékesítésével összefüggésben az alperes terhére 17 800 000 Ft összegű károkozás állapítható meg. Ezen összegből azonban - a fentebb kifejtett, a Gt. 29. § (4) bekezdésének alkalmazása körében levont jogkövetkeztetés alapján - levonásba kell helyezni a felszámolási eljárás során érvényesített hitelezői igényeket, azaz 9 459 551 Ft-ot, így a tagok között felosztott (károkozás hiányában feloszthatóvá vált) vagyon 8 340 449 Ft, ennek 38,5%-a pedig 3 211 073 Ft.

A felperes 2006. december 1. napjától kérte az alperest késedelmi kamat megfizetésére kötelezni, az ítéltábla álláspontja szerint a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontja az A. Kft-nek a cégjegyzékből 2009. szeptember 1. napján történő törlésétől állapítható meg, hiszen ez teremtette meg a felperesi igényérvényesítésnek a régi Gt. 29. § (4) bekezdése szerinti jogalapját, ez az igénye ekkor lépett az érvényesíthetőség létszakába. Erre tekintettel az ítéltábla a kártérítés után 2009. szeptember 1. napjától kötelezte az alperest a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamat megfizetésére.

A perköltség tekintetében az ítéltábla a Polgári perrendtartásról szóló többször módosított 1952. évi III. törvény (Pp.) 81. § (1) és (2) bekezdése alapján a felperesi fellebbezési érveléssel részben egyetértett.

Az elsőfokú eljárásban előterjesztett 39 452 880 Ft összegű tőkekövetelés figyelembevételével a felperes 8%-ban pernyertes. Ehhez igazodóan igényelheti az általa előlegezett kereseti eljárási illeték összegéből 72 000 Ft megtérítését, K.Jné igazságügyi szakértő 250 000 Ft összegű szakértői díjának összegéből 20 000 Ft-ot.

Ezt követően a bizonyítási eljárás dr. L.J.M. kirendelésével kizárólag az üzletrész forgalmi értékének megállapítására irányult, ennek megtérítésére a Pp. 81. § (2) bekezdése alapján

pedig a felperes alappal tarthat igényt, így a felmerült 502 920 Ft szakértői díj megtérítésére a jogalap vonatkozásában pervesztes alperes köteles.

Az elsőfokú bíróság a teljes pervesztességből kiindulva a felperes által az alperesnek fizetendő elsőfokú perköltséget (ügyvédi munkadíjat) 1 651 000 Ft-ban állapította meg. A pertárgyérték alapulvételével megállapított perköltség összegszerűségét a felperes fellebbezésében nem sérelmezte.

A pernyertesség-pervesztesség arányának módosulása folytán az alperes ezen összeg 92%-ára, azaz 1 518 920 Ft-ra tarthat igényt, azonban 8%-ban köteles megtéríteni a felperes oldalán felmerült ügyvédi munkadíjat. Ennek figyelembevételével az alperes a felperes által előlegezett illeték, K.Jné szakértői díja, a felperesi ügyvédi munkadíjban megállapított perköltség pervesztességhez igazodó megtérítésére, valamint dr. L.J.M. szakértői díjának teljes összege megtérítésére köteles, mindösszesen 727 000 Ft összegben, erre tekintettel az ítélet tábla a felperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét 924 000 Ft-ra leszállította.

Mindezek alapján az ítélet tábla a Pp. 253. §-ának (2) bekezdés III. fordulata alapján az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét részben megváltoztatta, és az alperest 3 211 073 Ft kártérítés és késedelmi kamatai megfizetésére kötelezte, valamint a módosult pernyertesség-pervesztesség alapulvételével a felperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét leszállította, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét helyben hagyta.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezés bejelentését követően a felperes részére illetékfeljegyzési jogot engedélyezett.

A másodfokú eljárásban a pernyertesség-pervesztesség aránya az alperesre kedvezőbben, 84 - 16%-ban állapítható meg.

Ennek figyelembevételével az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdése szerinti 1 600 000 Ft állam által előlegezett fellebbezési eljárási illetéket a felperes 1 344 000 Ft, az alperes pedig 256 000 Ft összegben köteles megfizetni.

A nagyobb részben pernyertes alperes igényt tarthat a másodfokú eljárással összefüggésben felmerült költségeinek megtérítésére, melyet az ítélet tábla a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a.) - b.) pontja, (5)-(6) bekezdései, valamint a 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján a 16 788 927 Ft összegű pernyertesség alapján, annak megközelítőleg 1,5%-ában és általános forgalmi adó összegében, azaz 317 500 Ft másodfokú ügyvédi munkadíjban állapította meg.

Debrecen, 2014. február hó 28. napján

Dr. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Dr. Görög Attila sk előadó bíró, Dr. Riczu András sk bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó